

A pékek egyezkednek, a sertéstartók kívárnak

A tej, a termelő és az ár

A január elsejétől bekövetkezett árráregulási hullámból kimaradt a kenyér és a hús. A pékek ugyanis még mindig tárgyalnak az árakról, a húsból pedig túlkínálat van. A tej ára azonban emelkedett a boltokban, miközben a termelők kevesebbet kapnak.

Az embereket sokkolni lehet a kenyérréemelés hírével, holott a valóság az, hogy a családok napi kiadásában szinte a legkisebb tételnek számít az a pénz, amit egy vekniért otthagynak a pénztárbán. A kenyér és a pékáru a statisztikai hivatal adatai szerint a háztartások kiadásainak mindössze 2 százalékát teszi ki.

A „sima” fehér kenyér ma legfeljebb 160-170 forintba kerül, annak ellenére is, hogy már januártól mindenki arra várt: a sütőipar az általános drágulást a fogyasztókkal fizeteti meg. Nem ez történt: a nevék elhallgatását kérő pékek – akik ártárgyalásaik kudarcáért a sajtó által bezengett 200 forintos kenyérráregulációt okolják – azt mondták, mindmáig nem sikerült megegyezniük a kereskedőkkel. Emiatt január 1-je óta szinte minden termék ára emelkedett a boltokban, csak a kenyéré nem. Szerintük még a lehetséges drágulás után is csak a minőségi kilós kenyér ára érheti el a 200 forintot, s legkorábban február elejétől.

Werli József, a Sütőipari Egyesülés igazgatója kiszámolta, egy kiló fehér kenyér előállításához idén 28-30 forinttal kerül többre. A liszt drágulása 11-12, a gázé 2,5-3, a foglalkoztatási költségek emelkedése 2,5-3, az áfakulcs változása 7-8, a rezsi-költségek növekedése pedig 5,5-6 forinttal járul hozzá az árvaltozáshoz. Szerinte a kenyérforgalom 53-55

A dobozos tej ára januártól már emelkedett

Fotó: Schmidt Andrea

százalékát kitevő fehér és félbar-na kenyér, valamint a péksütemény-forgalom 75 százalékát adó zsemle és kifli áráról a legnehezebb egyezsége jutni. – Ez azért jelent problémát, mert a pékségek az itt elszennvedett veszteségeket a drágább, de kisebb mennyiségben eladott különleges termékek értékesítésével sem tudják pótolni. A kenyér előállításának költségeiből egyébként 22 százalékkal részesedik az energia, 22-23-mal a munkabér, 13-mal az áfa, 6 százalékkal az egyéb költség, s a fennmaradó 2-3 százalék a nyereségük.

Míg a pékek azt mondják, maradtak a régi árak, a tejtermelők állítják: miközben a tavalyi felvásárlási áraknál kisebb összeget ígér idén a tejipar, a boltokban már megemelt áron adják a dobozos vagy zacskós italt. A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének (MOSZ) Csongrád megyei titkára, Stadler Ferenc azt mondta el lapunknak, a termelők emiatt országos demonstrációt is fontolgatnak. Egy liter tejért a megállapodások szerint a feldolgozóknak a múlt év végéig 72 forintot kellett volna fizetniük, ám üzemtől függően november ele-

jén 6-12 forinttal mérsékeltek az átvételi árat. A Sole is mindössze 62 forintos ajánlatot tett a helyi termelőknek, akik ma már a tavalyihoz képest 50 százalékkal magasabb takarmányárakat kénytelenek költségként elviselni. Ugyancsak a takarmány drágulása miatt tartják elfogadhatatlannak a sertéstartók is a változatlan, 220-230 forintos kilónkénti felvásárlási árat. Ráadásul az európai sertéshús-túlkínálat miatt nem is reménykedhetnek számukra kedvező fordulatban, aminek viszont örülhetnek a fogyasztók.

FEKETE KLÁRA

A tanári titoktartás – üllési módra

A falvakban kiderül a turpisság

Közvetlenebb hanggal leküzdhetőek a problémák

Fotó: Gyenes Kálmán

A tanári titoktartás a gyakorlatban teljesen másképp működik a nagyvárosokban, mint a kisebb településeken. Az üllési pedagógusok és diákok szerint előbb-utóbb úgy is kiderül minden, mivel szinte mindenki ismer mindenkit a településen.

– Minket mindig a segítő szándék vezérel, amikor megbeszéljük a szülővel gyermeke esetleges problémáit. Ezt nem rosszul tudatból tesszük, ezért nem értek egyet a titoktartási törvény bevezetésével – mondta Szekeres Katalin, az üllési Fontos Sándor Általános és Alapfokú Művészeti Iskola angol szakos tanárnője. A törvény szerint a pedagógus csak akkor mondhat el bármit is a szülőknél a gyermekről, ha ebbe a diák is beleegyezik.

Egy kisközségben, így Üllésen is szinte mindenki ismer mindenkit. Ezért semmi sem marad titokban, előbb-utóbb kiderülnek a turpisságok. – A falusi légkörben jobban ismerjük a tanulók családi hátterét. Összintébe, nyiltabbak itt a gyermekek is. Emellett boltba menet, a postán, egyszóval bárhol összefutunk igen gyakran a szülővel és akkor beszélgetünk – vette át a szót Kamenszky Dóra magyar-ének szakos tanárnő.

Az üllési pedagógusok szerint a titoktartás arról szólna, hogy a gyermek viselt dolgairól nem beszélnek másnak, csak szüleinek. – Eddig is figyelembe vettük a gyermekek érdekeit, most akkor ezt minek mindenféle paragraffussal szabályozni – vélekedett Szofrán Valkai Éva magyartanárnő.

A pedagógusok úgy vélik, hogy a szülőknél joga van tudni, mi bajtörtént gyermekükkel.

Nagy László már huszonhárom éve tanít földrajzot és rajzot. – Egy pedagógus törvény nélkül is érzi, hol a határ. Olyat sohasem árulna el, ami ártana a diáknak – mondta. Egy falusi iskolában sokkal személyesebb kapcsolat alakul ki a diák, a tanár, illetve a szülő között, mint a nagyvárosban.

A pedagógusok mellett a diákoknak is megvan a maguk véleménye a titoktartási törvényről. – Nem sok értelmét látom, mivel a problémák többségét úgy is megbeszéljük tanárainkkal, szüleinkkel – állította a nyolcadikos lány egy kicsit nehezebb helyzetben is van társainál, hiszen édesanyja az iskolában tanít, így első kézből és azonnal megtudhat mindent csemetéjéről. •

ig nem maradhat titokban egyetlen ügy sem.

Zoli osztálytársa, Huszár Marietta szerint a titoktartással főleg a nagyobbak élhetnének, hiszen az alsósok nagyon még nem is tudják, mi az. – Tanáraim úgy is összefutnak a szüleimmel a diákségben, jól ismerik egymást, sokat szoktak beszélgetni, így főleg a titoktartás – vélte Gábor Anita. – Ha gyerek valami nagyobb galibát csinált, szülei úgy is megtudják egyszer. Hát, jobb ezt minél hamarabb elárulni – mondta Lajkó Laura. A nyolcadikos lány egy kicsit nehezebb helyzetben is van társainál, hiszen édesanyja az iskolában tanít, így első kézből és azonnal megtudhat mindent csemetéjéről. •

K. T.

Reformforintok

SULYOK ERZSÉBET

Az egyetemi professzorok aggódnak. Helyénvaló lenne azt mondani, hogy ők is. Az új pénzügyminiszter-jelölt által bejelentett legújabb megszorításkényszer minden bizonnyal az összes tárcát érinti majd, az oktatást is, bárha éppen az egyetemek pénze selyette meg a nem sokkal ezelőtti megszorítást is.

A Szegei Tudományegyetem 2003-as költségvetési főösszege 32,5 milliárd forint volt, ebből majdnem 15,3 milliárd az Oktatási Minisztérium költségvetési támogatása. A nagyobb hányadot tehát tavaly is saját bevételekből kellett előteremteni (ebbe beleértendő az orvoscentrumban folyó gyógyító tevékenység OEP-finanszírozása is), amikor pedig a megemelkedett bérek fedezete mellett a tárcá a dologi kiadásokra jutó támogatást is enyhén növelte. Az idei számokat még nem tudni pontosan, csak azt, hogy a tavalyinál kevesebb lesz a költségvetési pénz. Azzal az örmhírel pedig, hogy elkészül az Ady téren az ország egyik legnagyobb egyetemi beruházásaként az új könyvtár, együtt jár, hogy azt júliustól működtetni kell, tehát az eddiginél több kiadása lesz ebben az évben az egyetemnek.

A képlet föllállításához nem kell nagy ész: ha kevesebb az állami támogatás és nagyobbak a működési költségek, akkor nyilvánvalóan le kell mondani némely tervezett és nyilván nagyon időszereű fejlesztésről, és jó, ha nem kell az egyetemi nadragszóját olyan szorosra fogni, hogy veszélyes légszomjat okozzon.

Mindezen prózai és eléggé lehangoló fejlemények közepette újabb reformok szele közelít: a felsőoktatás szinte minden szegmensét – a képzés szervezetétől és tartalmától az irányításon át a finanszírozásig – meg kell változtatni. Ez olvasható ki az oktatási tárcá nyilvános vitaanyagából. A professzorok is olvassák és persze aggódnak, mert láttak már karón varjút. Hogyan lehet pénz nélkül reformálni? – kérdik. Úgy, ahogyan eddig – válaszolhatná a kívülálló. Hiszen az elmúlt tizenöt évben nemigen éltünk meg olyan egyetemi reformot, amelyhez a kellő pénz is mellékeltek volna. Az agyonreformált felsőoktatás ezért sincs most olyan állapotban, hogy változtatás nélkül versenyképes legyen az Európai Felsőoktatási Térségben. Patt.

A kamara szerint a szülészek járhat pluszpénz

Hálapénzbotrány: oda a bizalmi viszony

Folytatás az 1. oldalról

Sári Tamás szegedi szülész-nőgyógyász örült az állásfoglalásnak. Mint mondta, hallgatólagosan eddig is így működött a dolog. Véleménye szerint jó lenne, ha ezután ennek hivatalos formát adnának, mert az mindkét fél számára tiszta helyzetet teremtené. Fontosnak tartotta hangsúlyozni: az állás-

foglalás nem az alapellátásra vonatkozik, az továbbra is ingyenes marad.

Az utóbbi napokban számos alkalommal és helyen felvetődött, hogy a hálapénzbotrány ki-robbanásának egyik legsúlyosabb következménye az orvos-beteg közötti bizalmi viszony gyengülése. Ezzel kapcsolatban Sári Tamás elmondta, a botrány óta valóban érezhető a betegekben az elbizonytalanodás: kellemetlenül érzik magukat, hiszen a bizalmas orvos-páciens viszony kérdőjeleződött meg.

A SZABÁLY

Idézet a Legfelsőbb Bíróság 1988-ban hozott állásfoglalásából: „... a gyógyító-megelőző tevékenységet kifejtő orvos önálló intézkedésre is jogosult lehet, illetve államigazgatási feladatot is elláthat. Ha az orvos az állami egészségügyi szolgálat keretében kifejtett gyógyító-megelőző tevékenységével kapcsolatban kér előnyt, ezzel – állami szerv dolgozójaként – a Btk. 251. §. szerinti vesztegetést követ el; ha viszont kizárólag és szorosan a gyógyító-megelőző tevékenységével kapcsolatban – annak külön elismeréseként – a felajánlott előnyt (hálapénzt) elfogadja, ezzel nem követ el bűncselekményt.”

Farkas Márton szülész-nőgyógyász professzor úgy fogalmazott: végre kimondta a kamara, hogy mi a különbség hálapénz és honorárium között. A nyugdíjas osztályvezető főorvos elmondta, véleménye szerint a hálapénzt nem kell és nem is lehet megtiltani, hiszen aki adni akar, úgyis megtalálja a módját. Ő a magánpraxis megszüntetésében látta a megoldást, hiszen szerinte az akadályozza a kórházi betegek lelkiismeretes ellátását. Úgy fogalmazott: munkaidőben is „mennek” az orvosok a pluszpénz után.

A nőgyógyászok szakmai kollégiuma ma hoz állásfoglalást a hálapénzzel kapcsolatban, amely várhatóan hasonló lesz az orvosi kamarához.

TIMÁR KRISZTA

Kedvezmény Nyílt nap a vasúton

Diákcsoportok, osztályok részére az év végéig továbbra is díjmentes vasúti utazást biztosít, ha az Országháza, a Millenáris Parkba, a Terror Házába vagy országos múzeumokba kívánnak menni. Egy nyomtatvány kitöltésével csak oktatási intézmény igényelheti a díjmentes utat. A tervezett indulás előtt legalább 72 órával le kell adni a kiállított nyomtatványt a vasúti pénztárban. Visszaútra le le kell pecsételtetni a nyomtatványt.

Utoljára szervez központi felvételi nyílt napot a Felvételi Információs Szolgálat (FISZ), hiszen jövőre már felvételi nélkül juthatnak be a végzős diákok az egyetemre. Január 24-én a jelentkezési lapok kitöltéséről, az intézményválasztásról és a szakmai követelményrendszerrel adnak tájékoztatást a FISZ szakemberei. Helyszín egyelőre még nincs. Arra kérnek minden érdeklődőt, diákok, regisztrálja magát a honlapon (www.fisz.hu), vagy az 1/473-07-70-es telefonszámon.